

ВІДГУК

офіційного опонента доктора юридичних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України Дрозда Олексія Юрійовича на дисертацію Хміля Дениса Ігоровича на тему «Адміністративно-правові обмеження прав і свобод людини та громадянина в умовах правового режиму воєнного стану» подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Аналіз тексту дисертації, автореферату, анотації та наукових публікацій, зарахованих за темою дисертації, дає підстави зробити висновок про актуальність теми, за якою виконано дисертацію, належний ступінь обґрунтованості й достовірності наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у роботі, їх вагоме значення для науки і практики, а також про вирішення в дисертації фундаментальних проблем у сфері забезпечення прав і свобод людини та громадянина в умовах правового режиму воєнного стану.

1. Обрана автором дисертації тема для дослідження є дійсно актуальною з огляду на ті виклики, з якими зіштовхнулась Україна в умовах повномасштабного воєнного вторгнення, зростаючого рівня загрози національним інтересам України, а також підвищення необхідності правового врегулювання заходів, пов'язаних з обмеженням прав і свобод людини та громадянина. Воєнний стан передбачає запровадження особливого правового режиму, у межах якого допускається звуження окремих конституційних прав громадян з метою забезпечення обороноздатності держави, підтримання правопорядку та безпеки суспільства. Саме тому питання формування ефективних адміністративно-правових механізмів таких обмежень набуває особливого значення як у теоретичному, так і в практичному вимірах.

Питання удосконалення адміністративно-правового механізму забезпечення прав і свобод громадян завжди привертало до себе увагу науковців і практиків, а після введення в Україні режиму воєнного стану – воно набуло особливої ваги та актуальності. Адже правовий режим воєнного стану має ґрунтуватись, у першу чергу, на чіткому правовому регулюванні,

що забезпечує баланс між захистом національної безпеки та дотриманням конституційних прав, свобод і законних інтересів громадян. Адміністративно-правові обмеження, такі як комендантська година, обмеження свободи пересування, таємниці листування, проведення евакуації, та інші, є необхідними інструментами забезпечення стабільності та безпеки, але їх застосування потребує чіткого правового обґрунтування та контролю задля недопущення зловживанням владою. Науковому обґрунтуванню саме таких правових підстав застосування правообмежувальних заходів в умовах воєнного стану присвячено дисертацію Д.І. Хміля, що свідчить про її актуальність та практичну значимість.

Актуальність обраної автором теми дисертаційного дослідження підтверджується також і тим, що, незважаючи на значну кількість наукових праць, присвячених, по-перше, висвітленню правової природи адміністративно-правових обмежень прав і свобод громадян; по-друге, характеристиці механізму адміністративно-правового регулювання застосування таких обмежень; по-третє, дослідженню адміністративно-правових засад правового режиму воєнного стану; по-четверте, проблематиці забезпечення прав і свобод людини та громадянина в умовах надзвичайних правових режимів тощо, все ще залишається значне коло питань, які не були належним чином науково досліджені та розкриті. Одним із таких питань є адміністративно-правові обмеження конституційних прав і свобод у період воєнного стану, яке, незважаючи на свою актуальність, залишилося поза увагою вчених. Відтак, питання визначення та науково-теоретичного обґрунтування найбільш перспективних напрямів удосконалення адміністративно-правового регулювання обмежень прав і свобод людини та громадянина в умовах правового режиму воєнного стану сьогодні слід визнати вельми актуальними та своєчасними.

Викладені вище аргументи підтверджують актуальність, теоретичну та практичну значимість обраної Д.І. Хмільом теми дисертаційної роботи, яка спрямована на теоретичне узагальнення й нове вирішення наукової проблеми,

що полягає у визначенні на підставі аналізу доктринальних та нормативних джерел найбільш перспективних напрямів удосконалення адміністративно-правового регулювання обмежень прав і свобод людини та громадянина в умовах правового режиму воєнного стану, забезпечення їх відповідності міжнародним нормам і стандартам.

Про актуальність обраної теми дисертаційного дослідження Д.І. Хміля свідчить також його зв'язок з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дослідження виконано з урахуванням вимог та положень Концепції забезпечення національної системи стійкості (Указ Президента України № 479/2021 від 27.09.2021), Концепції забезпечення національної системи стійкості до 2025 року (Розпорядження КМУ № 1025-р від 10.11.2023), Плану України (Розпорядження КМУ № № 244-р від 18.03.2024), Стратегії деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя (Указ Президента України № 117/2021 від 24.03.2021), Стратегії забезпечення державної безпеки (Указ Президента України № 56/2022 від 16.02.2022), Стратегії інформаційної безпеки (Указ Президента України № 685/2021 від 28.12.2021) та Плану заходів з реалізації Стратегії інформаційної безпеки на період до 2025 року (Розпорядження КМУ № 272-р від 30.03.2023), Стратегії національної безпеки України (Указ Президента України № 392/2020 від 14.09.2020), Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (Закон України від 16.09.2014) та Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію (Постанова КМУ № 1106 від 25.10.2017), Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року (Указ Президента України № 722/2019 від 30.09.2019) та інших програмних документів.

Таким чином, викладене вище свідчить, що обрана Д.І. Хмільом тема для дослідження і поставлена мета присвячені дійсно актуальній проблемі, вирішення якої допоможе обґрунтувати новітні теоретико-правові та інституційні аспекти підвищення ефективності адміністративно-правового

регулювання механізму обмеження прав і свобод людини та громадянина в умовах правового режиму воєнного стану.

2. Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача. Вивчення дисертації та наукових публікацій Д.І. Хміля засвідчують логічність структури дослідження, що надало можливість визначити мету, об'єкт, предмет і завдання роботи та всебічно й повно проаналізувати задекларовану тему. Зокрема, основна мета, яку ставив перед собою автор, полягає у тому, щоб на основі сучасних доктринальних положень адміністративно-правової науки, релевантних наукових розробок здійснити комплексний аналіз адміністративно-правових обмежень прав і свобод людини та громадянина в умовах дії правового режиму воєнного стану, на підставі чого виробити науково обґрунтовані пропозиції щодо його вдосконалення і розвитку з урахуванням національних інтересів.

Визначена мета дослідження деталізована у завданнях, які, своєю чергою, дозволили окреслити об'єкт та предмет дослідження. Зокрема, об'єктом дослідження визначено суспільні відносини, що виникають у процесі запровадження правового режиму воєнного стану та впливають на забезпечення дотримання прав і свобод людини та громадянина, а предметом – адміністративно-правові обмеження прав і свобод людини та громадянина в умовах дії правового режиму воєнного стану в Україні.

Дисертантом проаналізовано значну кількість джерел (192 найменування). При цьому слід відмітити, що в списку використаних джерел наведені наукові праці теоретичного змісту, дослідження практиків. Це свідчить про те, що в дисертації приділена увага як теоретичним, так і практичним аспектам досліджуваної теми. Автор дисертації уважно поставився до аналізу джерел теоретичного характеру – в дисертації представлено аналіз значної кількості таких джерел. Полемізуючи з адміністративістами на сторінках дисертації, автор обґрунтовує власні наукові концепції, дефініції, висновки, узагальнення. І тут дуже добре прослідковується вдалість вибору ним методів і прийомів наукового

дослідження. Ґрунтовний аналіз робіт інших науковців і правильно обрана методика наукового дослідження дали можливість автору вирішити наукову задачу, визначити та обґрунтувати дійсно перспективні напрями підвищення ефективності адміністративно-правового регулювання механізму обмеження прав і свобод людини та громадянина в умовах правового режиму воєнного стану.

Викладене дає підстави стверджувати, що дисертація Д.І. Хміля виконана на високому науковому рівні.

3. Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях. Дисертація Д.І. Хміля є одним із перших у вітчизняній юридичній науці комплексним науковим дослідженням, що присвячене теоретичним та практичним питанням реалізації адміністративно-правових обмежень прав і свобод людини та громадянина в умовах дії правового режиму воєнного стану, а також відображає позицію автора в розв'язанні конкретних правових проблем, пов'язаних із здійсненням адміністративного регулювання прав і свобод людини та громадянина в умовах дії правового режиму воєнного стану. У результаті проведеного дослідження обґрунтовано ряд концептуальних теоретичних та практичних положень, наукових висновків, узагальнень та пропозицій, що відповідають змістовним ознакам наукової новизни.

Зокрема, уперше: сформульовано авторську дефініцію поняття «адміністративно-правовий режим воєнного стану», яким визнано сукупність правових механізмів, спрямованих на забезпечення врегулювання порядку реалізації, охорони й захисту суспільних відносин в умовах воєнної загрози державі; наведено класифікацію за різними критеріями адміністративно-правових обмежень в умовах дії правового режиму воєнного стану, зокрема за метою, за суб'єктами, за сферою застосування, за способом реалізації, за тривалістю, за ступенем варіативності, за територією застосування, за об'єктом впливу, за суб'єктом впливу (індивідуальні та групові) та за

ступенем важливості; визначено поняття «військово-квартирний обов'язок»; сформульовано поняття «цивільно-квартирний обов'язок» тощо.

Також було удосконалено правову природу адміністративно-правових обмежень, а також аргументовано думку про те, що обмеження як правова категорія означає встановлення державою меж можливої поведінки громадян, що призводить до обмеження їх незалежності та встановлення юридичних обмежень їх можливостей і свободи; положення про мету адміністративно-правових обмежень в умовах дії правового режиму воєнного стану; перелік ознак адміністративно-правових обмежень; твердження про систему принципів адміністративно-правових обмежень в умовах дії правового режиму воєнного стану; класифікацію нормативних актів адміністративно-правового забезпечення правового режиму воєнного стану за двома критеріями: юридична сила та сфера регулювання; обґрунтування повноважень державних суб'єктів у сфері національної безпеки та оборони України; уявлення про зміст адміністративно-правових обмежень та регулювання під час воєнного стану.

Подальшого розвитку набули дослідження переліку завдань адміністративно-правових обмежень, що застосовуються в умовах дії правового режиму воєнного стану; підстав виокремлення моделей регулювання обмеження прав і свобод громадян; основних критеріїв обмежень прав і свобод громадян під час воєнного стану.

Загалом у дисертації запропоновано та належним чином обґрунтовано значну кількість нових теоретичних підходів, висновків та узагальнень, а також сформульовано авторські дефініції цілої низки термінів і понять. При цьому слід відмітити, що висновки, викладені в дисертації, стосуються не лише змісту дефініцій досліджуваних понять, а мають також і практичне значення. Проведена Д.І. Хмільом науково-дослідна робота є результатом його власних напрацювань, вдалою спробою визначити найбільш перспективні напрями удосконалення механізму застосування

адміністративно-правових обмежень прав і свобод людини та громадянина в умовах правового режиму воєнного стану.

4. Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Обґрунтованість отриманих результатів дослідження, сформульованих положень і висновків дисертаційної роботи Д.І. Хміля не викликають суттєвих зауважень. Висновки в дисертації сформовано відповідно до отриманих результатів, вони мають вагому аргументацію, свідченням чого є використана методологія дослідження, яка ґрунтується на сукупності загальнонаукових і спеціальних методів (аналітичного, системно-структурного, порівняльно-правового методів, а також методів соціологічного опитування, статистичного аналізу, документального аналізу та інших). Робота виглядає органічною і своєчасною, адже є прикладом результативного використання сучасної методології для найбільш успішного досягнення мети дисертаційного дослідження.

Розв'язання визначених у вступі завдань базується на результатах аналізу широкого кола джерел, які репрезентують вітчизняну і західну політичну науку. Зокрема, теоретико-методологічну основу дисертації становлять фахові праці низки вітчизняних і зарубіжних фахівців у галузі соціології, філософії, конституційного права, загальної теорії держави і права, теорії управління, адміністративного права, військово-правових аспектів національної безпеки та оборони та багатьох інших галузевих наук (А. Б. Авер'янов, Ю. П. Битяк, В. В. Галуцько, І. П. Голосніченко, Л. В. Єрофєєнко, В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко, Н. О. Ніколаєнко, М. М. Ониськів, Р. А. Калюжний, Т. І. Фулей, Н. І. Атаманчук, Ю. Г. Барабаш, С. П. Головатий, М. І. Козюбра, О. В. Марцеляк, В. П. Колісник, Є. Я. Кравець, М. М. Лобко, А. М. Мерник, В. В. Речицький, В. Ф. Погорілко, М. В. Савчин, О. Л. Соколенко, О. М. Бориславська, Т. М. Слінько, В. С. Кобрін, В. Я. Тацій, Ю. М. Тодика, О. Ф. Фрицький, П. М. Рабінович,

В. М. Шаповал, Є. В. Ткаченко, Н. В. Федорченко, О. В. Щербанюк, В. І. Шакур, Ю. С. Шемшученко та ін.).

Нормативною основою дисертації є Конституція України, міжнародні договори, національні закони й підзаконні нормативно-правові акти, які визначають регулювання адміністративно-правових обмежень прав і свобод людини та громадянина в умовах дії правового режиму воєнного стану в Україні. Емпіричну базу дослідження формують узагальнення практики застосування адміністративно-правових обмежень прав і свобод людини та громадянина в умовах дії правового режиму воєнного стану, правова публіцистика, фундаментальні наукові праці (автореферати дисертацій), матеріали періодичних наукових фахових видань, довідкові видання (каталоги, словники, довідники), електронні джерела, статистичні й аналітичні матеріали, що стосуються досліджуваних питань з науки адміністративного права, національної безпеки та оборони.

Отже, є всі підстави стверджувати, що результати дисертаційного дослідження Д.І. Хміля, які винесено на захист, виконано на високому методологічному рівні. Вони достатньо аргументовані, обґрунтовані, логічні та переконливі.

5. Теоретичне і практичне значення результатів дослідження. Сформульовані та аргументовані в дисертації теоретичні положення, висновки, пропозиції та рекомендації мають як теоретичний, так і прикладний зміст, що підтверджується актами про впровадження результатів дисертаційного дослідження (подані у додатках до дисертації), які можуть бути використані: у науково-дослідній сфері (поглиблюватимуть наявні уявлення про проблемні питання реалізації адміністративно-правових обмежень прав і свобод людини та громадянина в умовах дії правового режиму воєнного стану, пріоритетних напрямів розвитку адміністративного права і можуть бути основою для подальших наукових досліджень з відповідної проблематики); у правотворчій та правозастосовній діяльності (для вдосконалення законодавства, а також для підвищення ефективності

практичної діяльності державних органів в контексті адміністративно-правових обмежень прав і свобод людини та громадянина в умовах дії правового режиму воєнного стану); у освітньому процесі (під час викладання здобувачам вищої освіти дисциплін «Управління в органах поліції», «Адміністративне право України», а також у межах підготовки навчальної та наукової літератури з цієї тематики).

6. Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому. Дисертація Д.І. Хміля викладена українською мовою та має чітку структуру, що відповідає вимогам МОН України. Структура дисертації дозволила всебічно і повно проаналізувати питання, які визначені як мета і завдання дослідження. Автор правильно визначив мету та завдання дослідження, обрав відповідну методику його проведення. При цьому сформульовані завдання достатньо відображені у змісті роботи та висвітлені у висновках.

Дисертація містить анотацію, список публікацій, зміст, вступ, 3 розділи, які містять 8 підрозділів, висновки, список використаних джерел і додатки.

Анотація в стислій формі відображає основні тези дослідження, викладена українською та англійською мовами, доповнена переліком публікацій здобувача, у яких висвітлено основні результати дослідження.

У вступі обґрунтовано вибір теми дослідження, схарактеризовано ступінь наукової розробленості, зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, визначено мету дослідження, окреслено поставлені завдання наукового пошуку, сформульовано об'єкт і предмет дослідження, описано використані методи пізнання, емпіричну та нормативно-правову базу, аргументовано наукову новизну отриманих результатів, зазначено інформацію щодо апробації матеріалів дисертації та її структуру.

Кожен з розділів та підрозділів роботи містить результати, що становлять науковий інтерес. Так, у першому розділі роботи «Загальна характеристика адміністративно-правових обмежень прав і свобод людини та громадянина в умовах правового режиму воєнного стану» досліджується поняття та сутність адміністративно-правових обмежень прав і свобод

людини та громадянина в умовах правового режиму воєнного стану; визначається мета, завдання та принципи адміністративно-правових обмежень прав і свобод людини та громадянина в умовах правового режиму воєнного стану; надається характеристика нормативно-правовій регламентації обмежень прав і свобод людини та громадянина в умовах правового режиму воєнного стану.

У другому розділі «Характеристика адміністративно-правових обмежень прав і свобод людини та громадянина в умовах правового режиму воєнного стану» розкриваються особливості обмежень окремих особистих прав, таких як таємниця листування, свобода пересування, комендантська година, евакуація, а також досліджено механізми їх реалізації в Україні.

У третьому розділі «Шляхи вдосконалення адміністративно-правового регулювання обмежень прав і свобод людини та громадянина в умовах правового режиму воєнного стану» аналізується зарубіжний досвід, виокремлено моделі регулювання обмежень (встановлення обмежуваних прав, перелік невід'ємних прав, відсилання до спеціальних законів), а також обґрунтовуються рекомендації щодо вдосконалення національного законодавства.

Після кожного розділу й дисертації загалом сформульовано висновки, у яких висвітлено зміст розглянутих питань. Висновки відповідають отриманим результатам, мають належну аргументацію та високий рівень достовірності. Зміст дисертації в цілому характеризується досить виваженим підходом до розроблення відповідних дефініцій, що дозволило автору аргументовано визначити власну позицію щодо багатьох дискусійних проблем, пов'язаних із функціонуванням адміністративно-правового механізму обмеження прав і свобод людини та громадянина в умовах правового режиму воєнного стану. .

Зазначене дає підстави стверджувати, що дисертація Д.І. Хміля відповідає встановленим вимогам і є завершеною науковою працею, результати якої виконують актуальне наукове завдання, яке полягає у

комплексному аналізі адміністративно-правових обмежень прав і свобод людини та громадянина в умовах дії правового режиму воєнного стану. У результаті проведеного дисертаційного дослідження автором сформульовано ряд висновків, спрямованих на удосконалення адміністративного законодавства та практики його застосування. Мета дослідження досягнута, завдання роботи виконані.

7. Повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Основні положення, висновки та пропозиції, сформульовані за результатами дисертаційної роботи, висвітлені в п'яти наукових статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України, а також у семи тезах доповідей на науково-практичних конференціях. Аналіз змісту цих публікацій дозволяє дійти висновку про те, що в них повною мірою відображені результати дослідження, наведені в кожному із трьох розділів дисертації.

Це дозволяє вважати, що наукові результати, висновки та рекомендації дисертації належно пройшли апробацію, а дисертантом в повній мірі було виконано відповідні вимоги, які висуваються МОН України.

8. Оформлення дисертаційної роботи Д.І. Хміля відповідає встановленим вимогам. Зміст анотації та автореферату є ідентичними основним положенням дисертації. Дослідження має логічну структуру, збережено послідовність викладу матеріалу, не порушений зв'язок між структурними частинами, які розміщено у порядку градації, матеріали розділів супроводжуються ґрунтовними висновками. Загальна структура роботи в цілому є внутрішньо узгодженою, логічною, послідовною, раціональною, обґрунтованою предметом, метою та завданнями дослідження, що дозволяє послідовно розглянути всі проблеми, визначені автором у вступі.

Дисертацію вигідно характеризує науковий стиль викладу державною мовою, який, у той же час, не перенавантажений занадто складними вербальними конструкціями. Дисертація у цілому свідчить про вільну

орієнтацію автора в науці адміністративного права та добру обізнаність у науковій літературі й законодавстві, що відповідає високому рівню наукової кваліфікації. Висновки і пропозиції дисертанта ґрунтуються на достатній науковій платформі, що дає підстави визнати дослідження самостійним і завершеним. Більшість висновків дисертанта науково обґрунтовані й оригінальні, сприяють перегляду усталених догм.

9. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації на практиці. Отримані результати дисертаційного дослідження Д.І. Хміля може бути рекомендовано для використання в освітньому процесі закладів вищої освіти юридичного і військового профілю, у науково-дослідних розробках наукових установ, під час підготовки наукових публікацій та монографій, планування досліджень за цим напрямом.

10. Відсутність порушень академічної доброчесності. Проаналізувавши зміст дисертації, можна констатувати, що автором дисертації дотримано вимоги академічної доброчесності повною мірою. Дисертація містить посилання на використані в її тексті джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень та відомостей. Надано повну інформацію про результати наукової діяльності й використані методики досліджень. У дисертації не виявлено ознак академічного плагіату, фабрикацій, фальсифікацій та інших порушень академічної доброчесності.

Констатуючи, дисертація Д.І. Хміля є самостійним, завершеним, комплексним науковим дослідженням, в якому повною мірою розкрита його тема, досягнута мета, яка перед ним висувалась, та вирішені всі задачі, які ставив перед собою автор. Відповідно, відгук про дисертацію позитивний. Дисертація відповідає вимогам, які висуваються до такого роду наукових праць – і щодо змісту, і щодо оформлення.

11. Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача. Загалом позитивно оцінюючи дисертаційну роботу Д.І. Хміля, необхідно звернути увагу на деякі дискусійні питання, які потребують, на нашу думку, додаткової аргументації або пояснень під час захисту:

1. У підрозділі 1.2 (сторінки 49–70) автор, на мою думку, недостатньо уваги приділяє аналізу та характеристиці адміністративно-правових обмежень, що застосовуються в умовах воєнного стану. Водночас, детальний опис правової природи таких обмежень, їх ознак та характерних рис є основою передумовою окреслення мети та обґрунтування необхідності запровадження адміністративно-правових обмежень прав і свобод громадян у період військового стану.

2. Досліджуючи нормативно-правову регламентацію обмежень прав і свобод людини та громадянина в умовах правового режиму воєнного стану (підрозділ 1.3) за межами уваги дисертанта залишилась ціла низка підзаконних нормативно-правових актів, що стосуються обмежень прав та свобод людини та громадянина. Як наслідок, поверхневий аналіз підзаконного нормативно-правового регулювання не дозволив автору достатньою мірою окреслити роль Міністерства оборони України, військового командування та військових адміністрацій у забезпеченні заходів правового режиму воєнного стану.

3. В рамках аналізу зарубіжного досвіду адміністративно-правових обмежень прав і свобод людини та громадянина в умовах правового режиму воєнного стану (підрозділ 3.1.) дисертант основну увагу зосереджує на описі моделей правового регулювання обмеження прав і свобод громадян. При цьому порівняльно-правовому дослідженню їх ефективності в різних правових системах увага практично не приділяється. Хоча саме такий порівняльний аналіз мав би стати основним джерелом аргументів на користь зроблених ним пропозицій та рекомендацій.

4. Обґрунтовуючи шляхи вдосконалення інституту адміністративно-правових обмежень прав і свобод людини та громадянина в умовах правового режиму воєнного стану (підрозділ 3.2.) автор визначає цілу низку рекомендацій з удосконалення національного законодавства. Всі вони, без сумнівів, є цікавими та доречними. Водночас, в якості рекомендації варто вказати на доцільність встановлення пріоритетності реалізації

запропонованих змін, з огляду на обмеженість ресурсів в умовах воєнного стану.

Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що висловлені вище зауваження стосуються переважно спірних, дискусійних проблем. Вони не впливають на загальну позитивну оцінку роботи, яка носить самостійний і творчий характер, має наукову і практичну цінність, є самостійним завершеним комплексним дослідженням актуальної теми і новим вирішенням конкретного наукового завдання. Зроблені дисертантом висновки та узагальнення, сформульовані пропозиції та рекомендації сприяють розвитку науки адміністративного права, а наявність дискусійних питань, насамперед, характеризує складність і актуальність досліджуваної теми та власний підхід до її розгляду дисертантом.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

У дисертації Хміля Дениса Ігоровича отримані нові науково обґрунтовані та практично цінні результати, що вирішують важливе наукове завдання. Вона є самостійною кваліфікаційною науковою працею, яка виконана ним особисто, містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні результати проведених ним досліджень, що мають важливе значення для розвитку науки адміністративного права. Структура та зміст дисертації відповідають її назві, а основні наукові положення, висновки та рекомендації, характеризуються новизною, достовірністю, достатньою повнотою їх викладення.

На підставі вказано вище можна зробити висновок, що дисертація Хміля Дениса Ігоровича на тему «Адміністративно-правові обмеження прав і свобод людини та громадянина в умовах правового режиму воєнного стану» за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною значимістю здобутих результатів відповідає спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право, а також вимогам до оформлення наукових робіт, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 та вимогам

п.п. 9, 11, 12 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, а її автор – Хміль Денис Ігорович заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право».

Офіційний опонент:

керівник Департаменту

Бюро економічної безпеки України,

доктор юридичних наук, професор,

заслужений діяч науки і техніки України

Олексій ДРОЗД